

(המשך מהעמוד הקודם)

פועלי ישראל — בראשות דויד בן-גוריון ומשה דיין, שתי הנפשות האהובות עליו. כך החל למעשה את פעילותו המעשית באגף הימני של הפוליטיקה הישראלית. אחרי שרפ"י חזרה לתנועת העבודה, ב-1968, הקימו הורביץ וקומץ אוהדים את "ע"מ — הרשימה הממלכתית. בבחירות 1969 אמרו כמה אלפי מצביעים "הן" לקן. הורביץ ושובל, סרבני החזרה למפלגת העבודה, נכנסו לכנסת בעיקבות בן-גור-יון.

כיום מתפלאים שהורביץ, המתנגד להס"מ קמפ-דייוויד, הוא מס' 3 ברשימת דיין, הדוגל באוטונומיה חריצנית בגדה המערבית. אך הורביץ הלך ברשימה אחת עם בן-גוריון חרף העובדה שהזקן קרא לנסיגה כללית מכל השטחים הכבושים תמורת שלום. כנראה שהערכת שני אליליו מעבירה אותו על דעתו הוא אינו רואה סתירה בין עמדותיו הניציות ועמדות ה"כריזמטורים שלו.

ב-1973 הצטרף הורביץ לגוש חרות-ליב"רלים, להקמת תישלובת הליכוד, וע"מ הפכה ללע"מ הקשורה עם אנשי ארץ-ישראל השלמה. בן דודו ואחיו עדיין קשור רים בטבורם לתנועת העבודה, אך הורביץ נדמה שהוא נושא דברו האמיתי של דיין. ההמשך היה יכול להיות טראגי. הורביץ וחבריו פרשו מלע"מ והחזירו את עטרת רפ"י ליושנה. בינואר 1981 הוא ביצע תרגיל מתוכנן של פרישה מכהונת שר האוצר ופרישה של רפ"י מהליכוד. אמנותו היתה שבנידודו הנערץ, משה דיין, יתייצב בראש רפ"י לבחירות לכנסת העשירית. אך הסתבר שהורביץ עדיין אינו מכיר את תעלולי דיין ובי-4 באפריל שנה זו הוקמה רשימת תל"ם והורביץ נשאר בחוץ. כידוע הצליח הורביץ לחזור לחיק בן-הדוד האהוב וניצל מגלות פוליטית, שיתכן שהיתה הופכת ניצחית.

עם ניצחון הליכוד בבחירות 1977 מונה יגאל הורביץ שר התעשייה ה"מיסחר והתיירות והבטיח הרים וגבעות

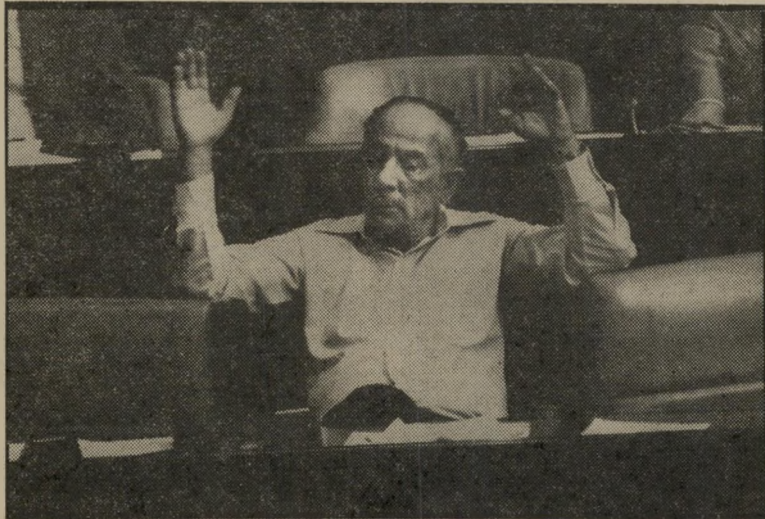
למשק. הורביץ הביא לכנסת הצעת-חוק לחיוב הגשת הצהרת-הון, למרות ששיל-טונות-המס רמזו לו שרק בעוד שנים אפשר יהיה לבדוק את הצהרות-ההון האלה. הורביץ הודיע בדרמאטיות על שינוי ב"סכום הדולרים המזומנים שיכול האורח להחזיק בכיסו, ושכח לציין שאת היתרה, 2500 דולר, יכול האורח להחזיק בבנק בצורת המחאות דולריות.

אומרים שמנכ"ל מישרד-האוצר, יעקב ("אחיתופל") נאמן, הוא האחראי הישיר לכישלונות של הורביץ. אם זה נכון, הרי שלא ברור מדוע פעל הורביץ, בהיותו חבר מטעם הממשלה בוועדה למינוי שופ"טים, למינויו של נאמן לשופט בבית-הדין המיטע העליון. כשם שלא ברור כיצד בחר לתפקיד המנכ"ל אדם שהיו לו קשרים

"שימרו על הלירה!" קרא לצופי הטל-וויזיה, שנדהמו בנובמבר '79 מביטול ה"סובסידיות על מוצרי מזון בסיסיים ומי-עלית המחירים הגבוהה שבאה בעיקבותיה. "אין לי" צרח לעבר כל מישרד ממי-שלהי ודרש הקטנה של התקציב וצימצום ממשי במנגנון הממשלה.

"שימרו על מקומות-העבודה שלכם!" קרא, הקפיא אשראי וגרם ליירדה ממשית בייבוא ולמצב של סטגפלציה. האינפלציה בתקופתו הרקיעה שחקים והתקרבה ל-200% עם עליות מחירים יום-יומיות.

הורביץ כביצועיסט הציע לפתוח כספות פרטיות ואיבד או בבת-אחת את כל ה"אשראי הציבורי שניתן לו. גם מיבצע שינוי המטבע מלירה לשקל, שנמשך חוד"שים רבים, עלה מיליונים לא מעטים



יגאל הורביץ בדין ככנסת — "אין לי!"

רחבים במשק הישראלי וכל צעד שיזם או ביצע יכול היה להשפיע במישרין על לקוי-חתימו של רואה-החשבון נאמן. קשה לומר שהורביץ ניחן ברגישות ציבורית.

עוד דוגמה להיעדרה של רגישות זו היא האישור לפטור ממסים שהעניק ב-אפריל 1980 לבית-אסיה שנבנה על-ידי המולטי-מיליונר חובק-העולם שאול אייזנברג. אחר כך שכר מישרדים בבניין, בטענה שמאן שהעביר לבניו את ניהול המיפעלים שלו נותר בלי מישרד.

פרודוקטלית, דווקא הגן הפרגמטיסטי, כפי שמכנים את הורביץ, החל בקרב הגדול על קיצוץ בתקציב הביטחון וגרם להתפטרות עוזר וייצמן מתפקידו כשר-הביטחון. בקיץ 1980 הביא הורביץ, שלא בכוחו, לתודעת הציבור את העובדה שתקציב ביטחון מנופת הוא גורם דומיננטי במצב החמור של המשק הישראלי.

התיזה שעליה בנה הורביץ את מדי-ניותו הכלכלית — עם או בלי נאמן — קראה לצימצום בכל מחיר של הפעילות המשקית, כפיתרון לאינפלציה. מה שקרה הוא שהצימצום גרם לאבטלה בקנה-מידה גדול ולעליות מחירים אינפלציוניות. הגירי-עון המסחרי לא צומצם, הבורסה הפכה מרכז הפעילות הפיננסית במשק, למדיניות הכלכלית הכושלת היו השפעות חברתיות הרסניות, עד שבסוף ימי כהונתו של הור"ביץ הזכירו רבים את האינפלציה שחיסלה את רפובליקת ויימאר ושהעלתה לשילטון את הנאצים. לא פלא הוא שבחודשים האחרונים מוזכר שוב ושוב, שיש צורך בשילטון חזק כדי לעשות סדר ולהתגבר על הקשיים הכלכליים והפוליטיים.

מחיר הכיבוש

ב יולי 1980 הצליח הורביץ לגרום לקיצוץ מסוים בתקציב הביטחון ו"להתפטרות שר-הביטחון. לכאורה אמור

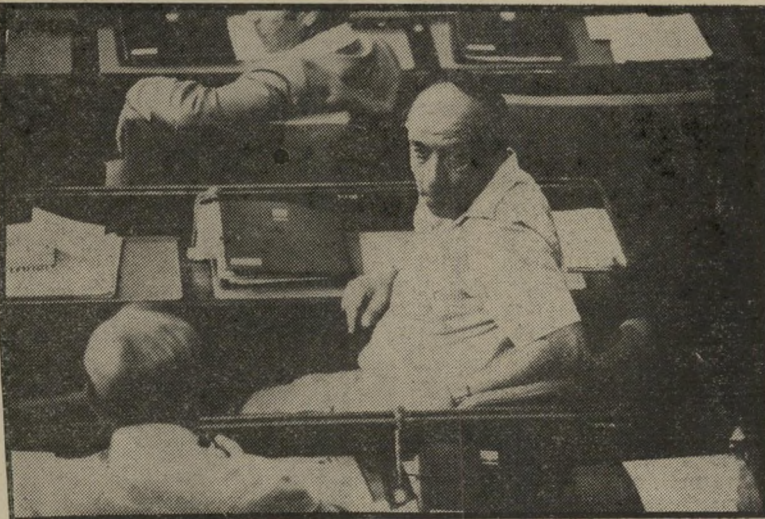


עם עליזה בנן — פליטות 99



עם אשתו — צעקות ואימים

היה הורביץ לתקוף את הגורם האינפי-לציוני של הכלכלה הישראלית — תקציב הביטחון. שהרי תקציב זה, פלוס החזרי-חובות על חשבון תקציב-ביטחון משנים קודמות, פלוס תקציבי אדי-הוק ממישרדים ממשלתיים למשימות בשטחים הכבושים — החל מקניית קרקעות ועד הקמת התנח-לויות — עולים למשק כשני-שלישים מ"תקציב המדינה. זהו מצב בלתי נסבל, המוליד בשיטתיות אינפלציה גבוהה. כמות המועסקים בתחום הביטחון על גווניו הי-שונים, מגיעה לכדי 25 אחוזים מכלל המועסקים במשק; ואלה אינם מייצרים דבר, אך צורכים כמו כל אחד אחר. כלומר, על כל שלושה המייצרים דבר-מה, יש ארבעה צרכנים. ברור שלא-אינפלציה ב"ש-ראל יש סיבות נוספות, שהן מנת חלקו של כל העולם המערבי, אך אי-אפשר להתעלם מהמרכיב הייחודי הגורם לא-פלציה גבוהה בישראל — תקציב הביט-



עם חבריו בפעית-הלימוד שלגונים ותיאוריות

לכאורה היה נראה שהורביץ אכן מת-לתקוף את עקב אכילס של הכלכלה הי-ראלית. אך למעשה הוא נגס בשולי-מאבקו עם וייצמן היה פוליטי ובעי-המשך (המשך בעמוד 5)

שימרו "על הלירה" הורביץ איים לפרוש, ואכן פרש מ"תפקידו כשר התמ"ת בגלל חילוקי-דעות על גודל תקציב המדינה. כעבור כשנה חזר לממשלה כשר-האוצר במקום שימחה ארליך. הורביץ הגיע למישרד-האוצר עם אשראי ציבורי רב, וביצע כמה צעדים דראסטיים. אך בסופו של דבר ניתן לסכם את תקופתו באוצר ולומר, שנכשל למרות ששיגה במטע את היחס של האוכלוסיה לבעיות הכלכלה של ישראל.

הורביץ כשר-האוצר יצר אוירה חדשה.